

ISSN 0350-2058

ZBORNIK
PRAVNOG FAKULTETA
U ZAGREBU

GODINA 72 - BROJ 1-2

ZAGREB, 2022.

ZBORNIK PRAVNOG FAKULTETA U ZAGREBU
COLLECTED PAPERS OF ZAGREB LAW FACULTY
SAMMELSCHRIFT DER JURISTISCHEN FAKULTÄT ZAGREB
RECUEIL DES TRAVAUX DE LA FACULTÉ DE DROIT DE ZAGREB

Nakladnik / Publisher / Herausgeber / Editeur
PRAVNI FAKULTET U ZAGREBU

Uredništvo / Editorial Board / Redaktion / Rédaction

prof. dr. sc. Hrvoje Arbutina, prof. dr. sc. Davor Adrian Babić, izv. prof. dr. sc. Anna-Maria Getoš Kalac,
izv. prof. dr. sc. Viktor Gotovac, izv. prof. dr. sc. Ksenija Grubišić, prof. dr. sc. Dubravka Hrabar,
izv. prof. dr. sc. Tomislav Karlović, prof. dr. sc. Ivan Koprić, izv. prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković,
prof. dr. sc. Marko Petrak prof. dr. sc. Maja Seršić, izv. prof. dr. sc. Frane Staničić

**Dopisno uredništvo / Corresponding members /
Korrespondierende Redaktion / Rédaction correspondante**

Mauro Bussani (Trieste), Mirjan Damaška (Yale, New Haven), Attila Dudás (Novi Sad),
Marc Gjidara (Paris), Nikolaos-Komninos Hlepas (Athena), Janez Kranjc (Ljubljana), Joseph Marko (Graz),
Franz-Stefan Meissel (Wien), Franciszek Longchamps de Bérier (Krakow), Guido Pfeifer (Frankfurt am Main),
C. H. (Remco) van Rhee (Maastricht), J. A. (Robbie) Robinson (Potchefstroom),
Paul L. C. Torremans (Nottingham), Karel Wellens (Nijmegen)

Glavni urednik / Editor-in-Chief / Chefredakteur / Rédacteur en chef
Prof. dr. sc. Marko Petrak

Izvršni urednik / Executive Editor / Executivredakteur / Rédacteur exécutif
Izv. prof. dr. sc. Tomislav Karlović

Tajnica Uredništva / Secretary / Sekretärin / Secrétaire de la rédaction
Slavica Habijan

Lektor za radove/sažetke na hrvatskom jeziku / Language editing of Croatian texts by:
Branka Römer, prof.

Lektor za radove/sažetke na engleskom jeziku / Language editing of English texts by:
Miljen Matijašević, prof., univ. spec. philol.

**Adresa Uredništva / Address of the Editorial Board
/ Adresse der Redaktion / Adresse de la rédaction**

Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Trg Republike Hrvatske 3, 10000 Zagreb, Hrvatska;
tel: (385-1) 4597 500 ; faks: (385-1) 45 97 521
Internet adresa: <http://zbornik.pravo.hr>
E-mail: zbornik@pravo.hr

Naklada: 400 primjeraka / Printed in 400 copies / Auflagenhöhe: 400 Expl. / Tiré à: 400 exemplaires.

Prilozi objavljeni u časopisu referiraju se u: / Contributions published in the Collected papers are indexed in: /
Die in der Sammelschrift veröffentlichten Beiträge werden zitiert in: / Aux articles publiés dans ce Recueil on
se réfère dans: ERIH PLUS, HeinOnline, Index to foreign legal periodicals, Directory of Open Access Journals,
Drant – Droits Antiques, Political Science Complete – EBSCO, ProQuest Social Science Premium Collection,
Scopus, Worldwide Political Science Abstracts.

Design naslovnice: Studio HS internet d.o.o., Osijek

Grafička priprema i tisak: Studio HS internet d.o.o., Osijek

Sadržaj

<i>In honorem Zoran Parać (prof. dr. sc. Nina Tepeš, prof. dr. sc. Siniša Petrović, prof. dr. sc. Petar Miladin, prof. dr. sc. Hrvoje Markovinović, izv. prof. dr. sc. Tomislav Jakšić, doc. dr. sc. Antun Bilić)</i>	7
---	---

Članci

Akademik Jakša Barbić: <i>Odgovornost članova nadzornog odbora za štetu počinjenu dioničkom društvu</i>	11
Prof. em. dr. sc. Mihajlo Dika: <i>Opće uređenje odlučivanja o naknadi troškova parničnog postupka.....</i>	81
Prof. dr. sc. Dubravka Akšamović: <i>Privremene mjere i odgovorni učinak tužbe u sporovima za zaštitu tržišnog natjecanja u hrvatskom pravu i europskom pravu</i>	119
Prof. dr. sc. Edita Čulinović-Herc: <i>Kako osigurati primjenu etične blockchain tehnologije u trgovačkom društvu.....</i>	157
Prof. dr. sc. Dubravka Hrabar: <i>Prijepori o sudskoj nadležnosti i poslovnim udjelima u svjetlu bračne stečevine.....</i>	189
Prof. dr. sc. Hrvoje Markovinović: <i>Prijenos poslovnog udjela – što jest, a što ne bi trebao biti.....</i>	213
Prof. dr. sc. Petar Miladin: <i>Trgovačko zastupanje kao dio trgovačkog statusnog i trgovačkog materijalnog prava</i>	245
Prof. dr. sc. Saša Nikšić: <i>Pisani oblik ugovora i drugih pravnih poslova</i>	299
Prof. dr. sc. Jasminka Pecotić Kaufman: <i>Sankcioniranje fizičkih osoba za povrede tržišnog natjecanja, pokajnički program i novi čl. 65.a ZZTN-a</i>	329
Prof. dr. sc. Siniša Petrović: <i>Djelatnost UNCITRAL-a na novom pravnom obliku trgovačkog društva (kao odgovor na anakronost prava društava).....</i>	355

Prof. dr. sc. Maja Seršić: <i>Odgovornost međunarodnih organizacija, s posebnim osvrtom na višestruku pripisivost te odgovornost država za čine međunarodnih organizacija</i>	379
Prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper: <i>Hijerarhija izvora prava trgovačkih ugovora u hrvatskom pravu</i>	401
Prof. dr. sc. Nina Tepeš: <i>Cijena u ponudi za preuzimanje</i>	421
Izv. prof. dr. sc. Ratko Brnabić, doc. dr. sc. Marko Ivkošić: <i>Trgovačka društva kapitala i ustanove kao nositelji tržišno usmjerenih djelatnosti od općeg društvenog interesa</i>	455
Izv. prof. dr. sc. Hano Ernst: <i>Potresna obnova i neizvjesno vlasništvo</i>	495
Izv. prof. dr. sc. Tomislav Jakšić: <i>Smanjenje ugovorne kazne prema čl. 354. Zakona o obveznim odnosima</i>	565
Izv. prof. dr. sc. Tereza Rogić Lugarić: <i>More, brodovi i – porezi</i>	591
Izv. prof. dr. sc. Ivana Vukorepa: <i>Faktičan (neizravan) prijenos gospodarske cjeline i utjecaj na radnopravni položaj radnika</i>	619
Doc. dr. sc. Antun Bilić: <i>Trgovac, poduzetnik i trgovački ugovori</i>	641
Doc. dr. sc. Marko Bratković: <i>Preinačujuća presuda i presuda iznenađenja</i>	673
Doc. dr. sc. Ana Rački Marinković: <i>Uporabni model – nov oblik intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj</i>	707
Petar Ceronja, mag. iur.: <i>Širenje učinaka arbitražne klauzule na treće putem proboja pravne osobnosti</i>	727

Prilog

Popis radova prof. dr. sc. Zorana Paraća	755
--	-----

Contents

<i>In honorem Zoran Parać (Nina Tepeš, Siniša Petrović, Petar Miladin, Hrvoje Markovinović, Tomislav Jakšić, Antun Bilić)</i>	7
---	---

Articles

Jakša Barbić: <i>Liability of Supervisory Board Members for Damages to the Public Limited Company</i>	11
Mihajlo Dika: <i>General Rules of Procedure on the Reimbursement of Litigation Costs</i>	81
Dubravka Akšamović: <i>Interim Measures and the Suspensive Effects of Legal Action in Croatian and EU Competition Law</i>	119
Edita Čulinović-Herc: <i>How to Ensure the Application of Ethical Blockchain Technology in a Company</i>	157
Dubravka Hrabar: <i>Controversy over Court Jurisdiction and Business Shares in the Light of Marital Property</i>	189
Hrvoje Markovinović: <i>Transfer of Shares – What It Is and What It Should Not Be</i>	213
Petar Miladin: <i>Commercial Agency as a Part of Commercial Status and Commercial Substantive Law</i>	245
Saša Nikšić: <i>Written Form of Contracts and Other Legal Transactions</i>	299
Jasminka Pecotić Kaufman: <i>Individual Sanctions for Infringements of Competition Law, Leniency Program and New Article 65a of the Croatian Competition Act</i>	329
Siniša Petrović: <i>The Work of UNCITRAL on a New Company Form (as a Response to the Anachronism of Company Law)</i>	355

Maja Seršić: <i>The Responsibility of International Organizations, With a Special Emphasis on the Cases of Multiple Attribution and Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts of International Organizations</i>	379
Zvonimir Slakoper: <i>Sources of Law Hierarchy for Commercial Contracts Under Croatian Law</i>	401
Nina Tepeš: <i>The Takeover Bid Price</i>	421
Ratko Brnabić, Marko Ivkošić: <i>Capital Companies and Institutions as Bearers of Market-Oriented Activities of General Social Interest</i>	455
Hano Ernst: <i>Post-Earthquake Reconstruction and Clouded Title</i>	495
Tomislav Jakšić: <i>Reduction of Contractual Penalty Under Article 354 of the Civil Obligations Act</i>	565
Tereza Rogić Lugarić: <i>Sea, Ships – And Taxes</i>	591
Ivana Vukorepa: <i>Factual (Indirect) Transfer of Economic Entity and Influence on Employment-Related Legal Position of Workers</i>	619
Antun Bilić: <i>Trader, Undertaking and Commercial Contracts</i>	641
Marko Bratković: <i>Varying the First-Instance Judgment and the Surprise Judgment</i>	673
Ana Rački Marinković: <i>Utility Model – A New Form of Intellectual Property in the Republic of Croatia</i>	707
Petar Ceronja: <i>Extension of the Arbitration Clause to Non-Signatories Through the Piercing of the Corporate Veil</i>	727

Supplement

Bibliography – Prof. dr. sc. Zoran Parać.....	755
---	-----

IN HONOREM ZORAN PARAĆ

Ispravno je primijetio jedan od autora u ovom Zborniku – *Zoran Parać bi dijelom bio zgrožen idejama narušavanja tradicionalnih i uvriježenih postavki ustroja i djelovanja trgovačkih društava, a dijelom istodobno zadovoljan zbog njihova preispitivanja*. Ta rečenica ponajbolje ocrtava najdublje poštovanje Zorana Paraća prema vrijednostima i zasadama pravnog ustroja te istodobnu potrebu da se postojeće doktrinarne postavke stalno preispituju i nadograđuju.

Zoran Parać profesionalno je živio ideju da pravo samo sebi nikada ne smije biti svrha već primarno poluga kojoj je cilj osigurati uspostavu delikatne ravnoteže vječno suprotstavljenih interesa različitih sudionika pravnih i poslovnih procesa.

Tu je ideju prenio ne samo na mlađe suradnike, ohrabrujući ih da svoje ideje uvijek testiraju pozivom na logičke i životne potrebe poslovne zajednice, već i na generacije studenata koje su od njega učile što znači biti pravnik. Aktivno sudjelovanje na domaćoj i međunarodnoj pravnoj sceni te profesionalna i poslovna čestitost učinile su ga ne samo važnim akterom u turbulentnim vremenima izgradnje hrvatskog pravnog sustava već i nezaobilaznim autoritetom koji je na jedinstveni način bio kadar prilagoditi složene pravne ideje potrebama poslovne prakse. Kao izniman komparativist, poznavatelj jezika i osoba senzibilizirana za istančane pravne finese, Zoran Parać svojim je radom obogatio ne samo trgovačko pravo i pravo društava, već i pravo intelektualnog vlasništva i pravo zaštite tržišnog natjecanja, u kojem se pojavljuje kao pionir koji je u bitnom osmislio i uspostavio pravne okvire postojećeg pravnog sustava te postavio temelje buduće prakse.

Svojim je najbližim suradnicima, međutim, Zoran Parać više od toga. Kao čovjek životni interesi kojega višestruko nadilaze pravo, kao ljubitelj umjetnosti i dobre glazbe, kao jedriličar i avanturist, kao čovjek u kojem se na najbolji način spajaju vrijednosti mediteranskog i srednjoeuropskog prostora, kao čovjek koji je, nakon što se uživio u najdublju pravnu analizu, u trenu sposoban prepustiti se iskrenom mastrojanijevskom dolcefarnientizmu, on im je puno više od mentora i profesionalnog uzora. On je, jednostavno, Barba.

Ovaj se *libar* izdaje povodom njegovog sedamdesetog rođendana. Pripreman je u vrijeme pandemije bolesti COVID-19, vrijeme u kojem je (nakon što je odavno nestala *dećenca*) uvelike nestalo i toliko potrebnog neposrednog kontakta. Poput scene iz *Amarcorda – sparito tutto!* Zato ovaj zbornik nije samo podsjetnik na Barbina vrijedna postignuća i bogatu pravničku karijeru, već i način da se Barbi da *ba...*

.....

Zoran Parać rođen je 25. veljače 1952. u Zagrebu gdje se i školovao. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1975. godine. Nakon završetka studija radio je kao vježbenik na Okružnom sudu u Zagrebu od 1976. do 1978. godine, a potom se 1978. godine zaposlio u poduzeću „Podravka-Belupo“ gdje se specijalizirao za pravo industrijskog vlasništva i licenčnih odnosa. Na Pravnom fakultetu u Zagrebu zaposlio se 1981. godine i radio sve do odlaska u mirovinu 2014. godine.

Akadska karijera profesora Paraća započinje prije dolaska na Pravni fakultet kada je, nakon diplomskog studija, 1976. godine upisao poslijediplomski studij iz privrednog prava. Poslijediplomski studij apsolvirao je polaganjem skupnog ispita 1979. godine, nakon čega je obranom magistarske radnje pod naslovom *Povreda patenta i naknada štete* 1982. godine stekao stupanj magistra pravnih znanosti. Stupanj doktora pravnih znanosti stekao je 4. lipnja 1990. obranom disertacije pod naslovom *Imovinskoppravna zaštita i prijenos kompjuterskog softvera* na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon obrane disertacije izabran je 1991. u znanstveno-nastavno zvanje docenta na Katedri za trgovačko pravo i pravo društava, a potom i u zvanje izvanrednog profesora, redovitog profesora, a 2011. godine i u trajno znanstveno-nastavno zvanje. Nakon umirovljenja akademika Barbića, od 2007. godine bio je predstojnik Katedre za trgovačko pravo i pravo društava te voditelj poslijediplomskih studija iz trgovačkog prava i prava društava. Iste godine izabran je za voditelja Zavoda za trgovačko pravo, pravo međunarodne trgovine, ekonomiku i financije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dekan Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu bio je od 2011. do 2013. godine.

Od početka rada na Pravnom fakultetu u Zagrebu profesor Parać aktivno je sudjelovao u izvođenju svih oblika nastave iz niza kolegija na diplomskom studiju prava, a kasnije i na integriranom preddiplomskom i diplomskom pravnom studiju. Osim toga, bio je nositelj više kolegija iz područja trgovačkog prava i prava društava na diplomskom i poslijediplomskom studiju pri čemu treba posebno naglasiti kako je u nastavni program reformiranog pravnog studija kao predmet smjera uveo kolegij *Pravo industrijskog vlasništva*. Profesor Parać bio je

mentor većem broju studenata u izradi diplomskih radova te mentor u izradi nekoliko doktorskih i magistarskih radova. Nastavu iz kolegija privrednog prava, kasnije trgovačkog prava i prava društava održavao je i na Agronomskom fakultetu u Zagrebu, Fakultetu za kriminalistiku u Zagrebu, Višoj upravnoj školi u Zagrebu, Poreznom studiju Ministarstva financija Republike Hrvatske i drugdje. Izvodio je nastavu i na MBA poslijediplomskom studiju Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te na kolegiju *Europsko pravo društava* na Poslijediplomskom studiju iz europskog prava Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Profesor Parać napisao je više od 60 znanstvenih i stručnih radova te održao više pozvanih predavanja na međunarodnim znanstvenim skupovima od kojih se posebno ističu predavanja o žigu na *27th European PTMG Conference* u Budimpešti 1987. godine, o razvoju hrvatskog statusnog prava i njegovu usklađivanju s europskim pravom na dvjema sesijama *Juristenforum Osteuropa* u organizaciji Vijeća Europe u austrijskom Kremisu 1992. i 1994. godine te o hrvatskom pravu dioničkih društava na simpozijima *Kroatien - Recht und Wirthschaft*, održanima 1998. i 2000. godine u organizaciji *Österreichisches Produktivitäts- und Wirtschaftlichkeitszentrum Wien*.

Profesor Parać u nekoliko je navrata bio na studijskom boravku u Nizozemskoj gdje se znanstveno usavršavao u području prava industrijskog vlasništva, a boravio je i u radnim posjetima Europskom patentnom uredu, Austrijskom patentnom uredu i Saveznom patentnom uredu u Münchenu.

Od 1985. do 1991. godine profesor Parać je neprekidno sudjelovao u međunarodnom znanstvenom projektu *Law of International Trade* nositelji kojega su bili haški TCM Asser Instituut te ghentski i zagrebački pravni fakulteti. U tom su projektu sudjelovali vodeći pravni znanstvenici, teoretičari i praktičari iz Ujedinjenog Kraljevstva, SR Njemačke te nordijskih zemalja. Teme o kojima se na projektu raspravljalo bile su tada aktualne teme iz područja trgovačkog prava i prava društava. Sudjelovao je i u projektu Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske *Privredno i međunarodno privatno pravo Europske zajednice (Europske unije)* od 1991. do 1995. godine, a od 2007. godine do njegova završetka bio je sudionik znanstvenog projekta Ministarstva znanosti Republike Hrvatske *Prilogodba hrvatskog prava društava europskom pravu*.

Od 1993. do 2007. godine profesor Parać bio je član uredništva časopisa *Pravo u gospodarstvu, časopisa za gospodarsko-pravnu teoriju i praksu*, a nakon toga i član Nakladničkog vijeća toga časopisa. Dvije je godine bio i član uredništva časopisa *Odvjetnik* kojeg izdaje Hrvatska odvjetnička komora. Tijekom svoje akademske karijere bio je urednik odnosno suurednik nekoliko zbornika radova te je recenzirao više sveučilišnih udžbenika i zbornika radova.

Profesor Parać bio je član predsjedništva Udruženja za zaštitu industrijskog vlasništva i nacionalnog ogranka AIPPI u ranijoj državi, a nakon osamostaljenja Republike Hrvatske bio je i član predsjedništva Hrvatskog ogranka Međunarodnog društva za zaštitu industrijskog vlasništva. Bio je i član *European Pharmaceutical Trade Mark Group*, a od 1991. do 1994. godine i član Odbora za pravo industrijskog vlasništva pri Ministarstvu znanosti, tehnologije i informatike Republike Hrvatske. Tamo je aktivno radio na ustroju Državnog zavoda za patente, a potom i primanju Republike Hrvatske u članstvo Svjetske organizacije za zaštitu intelektualnog vlasništva (*World Intellectual Property Organisation, WIPO*). Tom je prilikom bio član prve hrvatske delegacije na Skupštini WIPO-a, a nakon što je uspostavljena nacionalna patentna administracija, od 1992. godine bio je član Stručnog savjeta Državnog zavoda za patente.

Profesor Parać bio je aktivni član i u nizu drugih tijela poput Odbora za zaštitu u informatičkoj djelatnosti pri Zajednici informatičke djelatnosti Hrvatske, Stručnog savjeta Agencije Republike Hrvatske za restrukturiranje i razvoj, a potom i Hrvatskog fonda za privatizaciju. Odlukom Vlade Republike Hrvatske 1995. godine imenovan je za člana Savjeta za zaštitu tržišnog natjecanja pri Agenciji Republike Hrvatske za zaštitu tržišnog natjecanja, a od 1997. do 2003. godine bio je i njegov predsjednik. Kao konzultant Hrvatskog fonda za privatizaciju i kao samostalni konzultant sudjelovao je u većem broju značajnih privatizacijskih projekata kao i projekata pravnog restrukturiranja velikih infrastrukturnih sustava.

Kao član radnih skupina profesor Parać je nakon osamostaljenja Republike Hrvatske sudjelovao u izradi novog hrvatskog pravnog sustava radeći na nekoliko važnijih zakonskih projekata kao što su, primjerice, Zakon o trgovačkim društvima (uključujući i rad na nekoliko kasnijih novela), Zakon o industrijskom vlasništvu (uključujući i projekt reforme zakonodavstva na tome području), Zakon o ustanovama, reforma Zakona o privatizaciji te priprema Zakona o javno-privatnom partnerstvu.

Sve to jasno pokazuje kolik je bio njegov doprinos razvoju hrvatskog prava i pravne prakse.

Prof. dr. sc. Nina Tepeš

Prof. dr. sc. Siniša Petrović

Prof. dr. sc. Petar Miladin

Prof. dr. sc. Hrvoje Markovinović

Izv. prof. dr. sc. Tomislav Jakšić

Doc. dr. sc. Antun Bilić